

Barnen först - Riktlinje för Region Sörmlands arbete utifrån lagen om Förenta Nationernas konvention om barnets rättigheter

Inledning

Den 1 januari blev barnkonventionen lag i Sverige, **Lagen om Förenta Nationernas konvention om barnets rättigheter (2018:1197)**.

Lagens uppgift är att säkerställa att konventionen genomsyrar alla beslutsprocesser och frågor inom regionen som direkt eller indirekt berör barn. För oss i Region Sörmland innebär det dels att vi ska fortsätta arbeta aktivt med barnets rättigheter dels att vi ska ta ytterligare steg mot att alltid sätta barnen först.

I riktlinjen förtydligar vi hur vi inom Region Sörmland ska respektera, skydda och efterleva de rättigheter barn har.

Bakgrund

Region Sörmland har lång erfarenhet av att arbeta aktivt med barns rättigheter. Det första politiska beslutet om att landstingets verksamheter skulle arbeta med att säkerställa barns rättigheter kom 1999. Våra kunskaper och erfarenheter är det som ligger till grund för vårt strategiska arbete, vilket forskning har konstaterat är en viktig framgångsfaktor. Vårt sätt att använda så kallade barnrättspiloter inom alla verksamheter är till exempel grundläggande för att vi ska kunna jobba systematiskt.

Sedan landstinget blev region 2019 arbetar vi med barnets rättigheter inom alla ansvarsområden; däribland hälso- och sjukvård, tandvård, kultur- och utbildning, kollektivtrafik och regional utveckling. Detta eftersom alla områden direkt eller indirekt påverkar barnets rättigheter, såsom rätten till

- liv, hälsa och utveckling
- bästa möjliga hälsa
- sjukvård och rehabilitering
- vila, fritid, lek
- deltagande i kulturella och konstnärliga livet.¹

¹ Se bland annat artikel 6, 24 och 31 i Barnkonventionen.

Syfte

Det övergripande syftet med vårt barnrättsarbete är att se till att varje barns rättigheter blir tillgodosedda i frågor som direkt eller indirekt berör dem. Målen här nedan utgår från Sveriges nationella strategi för konventionens genomförande (fastställd av Sveriges riksdag 2010), samt kraven som konventionens grundprinciper (artikel 2,3, 6 och 12) och genomförandeartiklarna (artikel 4 och 42) ställer på offentlig verksamhet.

Region Sörmland ska säkerställa att

1. beslutsfattare, chefer och medarbetare har kunskap om barnkonventionen och dess praktiska tillämpning
2. alla verksamheter ger information till barn, vårdnadshavare och närstående om barnets rättigheter
3. alla barn, oavsett bakgrund, får tillgång till sina rättigheter utan någon form av diskriminering
4. man ser till barnets bästa i alla frågor och beslut som direkt eller indirekt berör barnet
5. man respekterar och skyddar barnets rätt till liv, hälsa och utveckling
6. barn och unga får rätt till delaktighet och inflytande i frågor som direkt eller indirekt berör dem.

Roller och ansvar

Enligt artikel 4 i barnkonventionen ska Region Sörmland göra det som krävs för att se till att barnets rättigheter följs. FN:s barnrättskommitté och Barnombudsmannen beskriver i sina rekommendationer att barnets rättigheter måste finnas med i alla delar av organisationens processer; från planering till beslut, genomförande och uppföljning.

Beslutsfattare och chefer är ytterst ansvariga för att säkra att riktlinjen följs. Det innebär att de ansvarar för

- att det är tydligt hur rättigheterna ska genomföras i strategiska sammanhang, med hjälp av skrivningar och budgetarbete
- avtal
- verksamhetsplanering i lednings- och uppföljningssystem
- att efterfråga och tillgodose medarbetarnas behov av information och kompetensutveckling.

Det ska även finnas strategier i mänskliga rättigheter som

- är sakkunnigt stöd åt beslutsfattare och chefer
- samordnar det systematiska arbetet och barnrättspiloternas uppdrag i regionen.

Utöver strategier i mänskliga rättigheter ska det även finnas barnrättspiloter i alla verksamheter. Deras uppdrag är att stötta sina chefer i uppdraget att säkerställa barnets rättigheter i verksamheten.

Genomförande och uppföljning

Eftersom barnrättsarbetet ska integreras i vårt ordinarie arbetssätt berörs samtliga medarbetare i organisationen. Vi har kontinuerligt utbildat oss och fördjupat våra kunskaper om barnets rättigheter. Det har visat sig vara en viktig framgångsfaktor och ingår därför i den övergripande strategin för vårt fortsatta arbete. Till riktlinjen hör även en så kallad tillämpningsanvisning som konkretiserar de roller, ansvar, arbetssätt och verktyg vi har för att nå målen.

Dokumenthistorik

Datum	Kommentar
2013-03-12	Tidigare utgåvan fastställd av landstingsstyrelsen, § 34/13